

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 28 d §:n tarkoittama automaattista ratkaisumenettelyä koskeva käyttöönottopäätös. Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytyksistä on säädetty hallintolain (434/2003) 8 b luvussa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvussa.

Automaattisen ratkaisumenettelyn kohde

Ajoneuvoveron maksuunpano, veronpalautuksen siirto sekä palautuksen maksaminen.

Ajoneuvoveron maksuunpano

Ajoneuvoverotus perustuu ajoneuvoverolakiin (1281/2003). Ajoneuvoverolla tarkoitetaan perusveron osuudesta tai käyttövoimaveron osuudesta taikka perusveron ja käyttövoimaveron yhteenlasketusta osuudesta koostuvaa veroa. Ajoneuvoveroa ovat myös maksutapalisä sekä lisävero. Ajoneuvoveroa on suoritettava liikenneasioiden rekisteriin merkityistä luokkiin M ja N kuuluvista ajoneuvoista.

Ajoneuvoveron maksuunpanoa koskevissa automaattisissa ratkaisuissa päätöksentekomenettelyä ei kohdenneta tiettyihin henkilöihin, vaan automaattisen ratkaisumenettelyn kohteena ovat kaikki ajoneuvoverolain 5 §:ssä verovelvollisiksi katsotut henkilöt. Ajoneuvoverotuksen toimittamisessa ja päätöksenteossa noudatetaan yhdenvertaisuuden periaatetta.

Ajoneuvovero on päiväkohtainen vero, joka maksuunpannaan etukäteen 12 kuukauden pituiselta verokaudelta. Ajoneuvoverotuksen toimittaminen on luonteeltaan massaluonteista ja sisältää vain yksittäisissä tilanteissa tapauskohtaista harkintaa, sillä verotus perustuu liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin merkittyihin tietoihin.

Ajoneuvoverolain 15 §:n mukaan ajoneuvovero maksuunpannaan viipymättä, kun verokausi on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava ajoneuvon laadun muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty liikenneasioiden rekisteriin tai on muutoin tullut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tietoon. Maksuunpano toimitetaan verovelvollista kuulematta.

Ajoneuvoveropäätös eli ajoneuvoverolippu lähetetään liikenneasioiden rekisteriin merkityllä osoitteella. Muu kuin yksityishenkilö voi ilmoittaa Traficomille kirjallisesti ajoneuvoveron laskutusosoitteen. Verolippu voidaan lähettää verovelvollisen pyynnöstä myös sähköiseen laskutusosoitteeseen. Traficom lähettää automaattisesti erääntyneestä verosta verovelvolliselle maksumuistutuksen. Verolipulla mainitaan automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä.

Mikäli ajoneuvoveroa tai sen erääntynyttä osaa ei ole suoritettu määräajassa ajoneuvo asetetaan automaattisesti käyttökieltoon. Käyttökielto merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Käyttökielto poistuu automaattisesti, kun maksuunpantu vero on kokonaan suoritettu.

Automaattinen ratkaisumenettely perustuu ennalta laadittuihin ja dokumentoituihin käsittelysääntöihin, joilla kuvataan ajoneuvoveron maksuunpanoa koskevan asian käsittelyä ja ratkaisemista automaattisessa tietojen käsittelyssä. Käsittelysäännöissä kuvataan muun ohella sellaiset muuttujat, jotka vaikuttavat ajoneuvoveron maksuunpanemiseen sekä tekijät, jotka vaikuttavat automaattisen ratkaisun sisältöön. Lisäksi käsittelysäännöissä kuvataan miten ja millä tiedoilla automaattinen ratkaisu muodostetaan.

Verovelvollinen voi hakea ajoneuvoveron maksuunpanoa muodostetusta päätöksestä Traficomilta oikaisua. Oikaisuvaatimukset käsittelee luonnollinen henkilö eikä oikaisuvaatimuksia käsitellä automaattisella ratkaisumenettelyllä.

Veronpalautuksen siirto sekä palautuksen maksaminen

Ajoneuvoverolain 27 §:n mukaan veroa palautetaan, jos verokauden aikana: 1) ajoneuvon liikennekäytöstä poisto tai lopullinen poisto merkitään rekisteriin; 2) rekisteriin merkitään uusi verovelvollinen; 3) rekisteriin merkityt tiedot muuttuvat siten, että ajoneuvosta tulee verovapaa tai veron määrä alenee; tai 4) verovelvollinen vapautetaan veron maksuvelvollisuudesta.

Ajoneuvoveroa palautetaan sekä viranomaisaloitteisesti että verovelvollisen tekemän hakemuksen perusteella. Palautustapaukset koskevat ajoneuvon liikennekäytöstä poiston ajalta etukäteen maksettua ajoneuvoveroa, verovelvollisen vaihtumista, rekisteritietojen muuttumista sekä ajoneuvoveron verovelvollisuudesta vapautumista esimerkiksi pysäköintitunnuksen perusteella. Palautus perustuu lähtökohtaisesti liikenneasioiden rekisterin kautta tulevaan tietoon palautusperusteesta.

Ajoneuvoverolain 31 §:n mukaan, jos Traficomilla on verovelvolliselle sekä palautettavaa että maksuun pantavaa veroa, palautus siirretään veron suorituksesi verovelvollista kuulematta. Siirto voidaan tehdä vaikka vero ei ole erääntynyt. Jos maksuun pantavaa veroa ei ole, palautus siirretään odottamaan seuraavaa maksuunpanoa. Päätös veron siirtämisestä tehdään automaattisesti, ja palautettavan määrän siirrosta ja käyttämisestä veron suorituksesi ilmoitetaan verovelvolliselle seuraavassa verotuspäätöksessä.

Palautukset verovelvolliselle tehdään joko manuaalisesti tai automaattisesti. Verovelvollinen voi tehdä palautushakemuksen Traficomin ylläpitämässä sähköisessä asiointipalvelussa taikka puhelimitse tai kirjallisesti. Sähköisesti saapuneet palautushakemukset käsitellään lähtökohtaisesti automaattisesti, kun taas muut kuin sähköisesti saapuneet palautushakemukset käsitellään manuaalisesti luonnollisen henkilön toimesta. Jos palautusperuste ajoneuvoverolain nojalla on syntynyt mutta verovelvollinen ei ole hakenut palautusta viimeistään 12 kuukauden kuluttua palautusperusteen syntymisestä, tehdään palautuspäätös automaattisesti.

Käyttöönotto

Ennen tiedonhallintalain 6 a luvun voimaantuloa käytössä olleesta automaattisesta ratkaisumenettelystä on tehtävä 28 d §:ssä tarkoitettu käyttöönottopäätös 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, jotta ratkaisumenettelyn käyttöä voidaan jatkaa.

Ajoneuvoveron maksuunpanoa, veronpalautuksen siirtoa sekä palautuksen maksamista koskeva automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön 1.1.2004 ja siihen sovelletaan tiedonhallinnasta annetun lain automaattista ratkaisumenettelyä koskevaa siirtymäaikaa.

Ajoneuvoveron maksuunpanoa, veronpalautuksen siirtoa sekä palautuksen maksamista koskevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä on arvioitu toteutettu edellä hallintolain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain vaatimukset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönnotolle.

Perustelut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönnotolle

Traficom katsoo toimintaprosessin täyttävän laissa säädetyt sisällölliset ja menettelylliset vaatimukset ja että ne on dokumentoitu sekä testattu huolellisesti. Automaattinen ratkaisumenettely täyttää oikeusturvalle ja hyvälle hallinnolle säädetyt vaatimukset sekä laissa säädetyt edellytykset.

Tietosuoja ja oikeussuojakeinot

Automaattisen ratkaisumenettelyn tulee täyttää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679, jäljempänä tietosuoja-asetus) 22 artiklan edellytykset. Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilöllä (rekisteröity) on oikeus vaatia, että ihminen osallistuu tietojen käsittelyyn. Tämä oikeus on toteutettu hallintolain 53 f §:n mukaisella oikeussuojaedellytyksellä siten, että henkilö voi vaatia automaattisesti muodostettuun ratkaisuun oikaisua tekemällä oikaisuvaatimus. Automaattisesti muodostetussa ratkaisussa (päätos) on erikseen annettu ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemistä varten. Automaattisessa ratkaisumenettelyssä annetussa ratkaisussa ilmoitetaan, että asia on ratkaistu automaattisesti.

Käyttöönottopäätöksen perusteena olevat asiakirjat

Traficom on arvioinut ja toteuttanut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat vaatimukset siten, kuin niistä säädetään hallintolaissa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa. Tämän käyttöönottopäätöksen perusteena ovat seuraavat asiakirjat:

1. Automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt
2. Laadun varmistamisen ja -valvonnan sekä virhetilanteiden käsittelyn käytännöt automaattisissa ratkaisumenettelyissä
3. Tehtäväjaon dokumentointi

Sovelletut säännökset

EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679, 22 art.

Hallintolaki (434/2003) 53 e-g §

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) 28 a-g §

Ajoneuvoverolaki (1281/2003) 1 §, 3 §, 4 §, 5 §, 8 §, 9 §, 13 §, 14 §, 15 §, 21 §, 27-32 §, 35 §, 50 §, 58 §.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)

Lisätietoja

Käyttöönottopäätös on nähtävillä Traficomien verkkosivuilla. Lisätietoja automaattisesta ratkaisumenettelystä voi tiedustella kirjaamo@traficom.fi.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 22.10.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Mikko Helminen
osastopäällikkö

Sari Määttä
erityisasiantuntija